PLAN DZIAŁANIA
KT NR 25
ds. Mas Włóknistych, Papieru, Tektury i ich Przetworów

SPIS TREŚCI

1. OPIS DZIAŁALNOŚCI OT 2
2. ŚRODOWISKO BIZNESOWE OT 2
3. ASPEKTY DOTYCZĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA W PRACACH OT 6
4. OCZEKIWANE KORZYŚCI Z REALIZACJI PRAC OT 6
5. CZŁONKOSTWO W OT 7
6. CELE OT I STRATEGIA ICH REALIZACJI 7
7. WPROWADZANIE NOWYCH TN DO PROGRAMU PRAC 8
8. CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA REALIZACJĘ PROGRAMU PRAC OT 8
9. PROPOZYCJE ZAGADNIEŃ, TEMATÓW NORMALIZACYJNYCH, DLA KTÓRYCH KT PRZEWIDUJE POZYSKANIE ZAMAWIAJĄCYCH W RAMACH PRAC NA ZAMÓWIENIE 8

1. OPIS DZIAŁALNOŚCI OT

Komitet Techniczny nr 25 ds. Mas Włóknistych, Papieru, Tektury i ich Przetworów został powołany przez Prezesa Polskiego Komitetu Normalizacyjnego do prowadzenia prac normalizacyjnych w następującym zakresie tematycznym: terminologia, wymagania jakościowe i metody badań mas włóknistych, papieru, tektury, przetworów z papieru i tektury, wyrobów sanitarnych z papieru oraz opakowań z papieru i tektury.

Podstawowym celem działania Komitetu nr 25 jest opracowywanie dokumentów normalizacyjnych, związanych z metodami badań i oceną jakości produktów papierniczych. Udział w normalizacji europejskiej oraz międzynarodowej pozwala na bieżąco śledzić wszystkie powstające robocze dokumenty normalizacyjne. Przez opiniowanie tych dokumentów specjaliści krajowi mają wpływ na ich ostateczną formę, a także poznają opinie innych krajów na normalizowane zagadnienia. W ten sposób mają również wpływ na krajowe dokumenty normalizacyjne, powstające w oparciu o dokumenty europejskie lub międzynarodowe, które są automatycznie przez Polskę wdrażane. Pozwala to również na stosowanie w dokumentach wdrażanych prawidłowej, fachowej terminologii z branży papierniczej.

Ustanowione normy pozwalają na ujednolicenie i aktualizacje metod badawczych produktów papierniczych dla wszystkich zainteresowanych tematyką, także poza granicami kraju i stanowią źródło informacji o normalizowanych produktach.

2. ŚRODOWISKO BIZNESOWE OT

Na działalność gospodarczą objętą zakresem KT znaczący wpływ mają następujące uwarunkowania polityczne, gospodarcze, techniczne, prawne, społeczne i/lub aspekty regionalne/międzynarodowe:

W 2024 r. w Polsce wyprodukowano 4940,1 tys. ton papieru i tektury. W łącznej produkcji papieru i tektury w Polsce papiery opakowaniowe stanowiły 60,9 %, papiery do celów graficznych 11,6 %, papiery do celów sanitarnych i gospodarstwa domowego 19,2 %, papiery pozostałe 8,4 %. Najwięcej w Polsce wyprodukowano papierów do produkcji tektury falistej (50,9 %). Papiery te są głównym asortymentem eksportowym Polski.(Źródło: Rocznik statystyczny przemysłu 2025. Wydawnictwo GUS, Warszawa 2026 r.)

W 2024 roku sekcja „Przetwórstwo przemysłowe ogólne" w badaniu wyników finansowych przemysłu (reprezentowana przez 7944 podmioty) wygenerowała produkcję sprzedaną o wartości 1 705 874,0 mln zł przy zatrudnieniu 1 895,5 tys. etatów. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w tej grupie wyniosło 8 131,70 zł, a wartość brutto środków trwałych osiągnęła 1 029 237,2 mln zł. Pod względem efektywności, wydajność pracy ukształtowała się na poziomie 899,9 tys. zł na zatrudnionego, przy energochłonności produkcji wynoszącej 3,5 kWh na 100 zł sprzedaży. W strukturze kosztów ogółem dominowało zużycie materiałów i energii (63,7%), natomiast usługi obce stanowiły 12,3%, a wynagrodzenia 11,2%.

W dziale Produkcja papieru i wyrobów z papieru (272 podmioty) produkcja sprzedana wyniosła 55 783,7 mln zł przy zatrudnieniu 54,7 tys. osób. Branża ta oferowała wyższe płace niż średnia w przetwórstwie (8 459,20 zł) i cechowała się wyższą wydajnością pracy (1 020,4 tys. zł na zatrudnionego). Jednocześnie sektor ten był niemal trzykrotnie bardziej energochłonny (9,3 kWh na 100 zł sprzedaży), co wiąże się z wysokim zużyciem energii

elektrycznej na pracownika (100,6 MWh). W kosztach ogółem tego działu zużycie materiałów i energii miało większe znaczenie (66,2%), udział usług obcych wyniósł 13,5%, a udział wynagrodzeń był nieco niższy od średniej i wyniósł 10,8%. Wartość brutto środków trwałych w tej branży wyniosła 53 359,1 mln zł.

Podstawowe parametry ekonomiczne przemysłu w Polsce w 2024 roku wg danych GUS przedstawione są w Tablicy 1.

Tablica 1 - Podstawowe informacje ekonomiczne sektora i przetwórstwa przemysłowego ogółem w 2024 roku (dane dla podmiotów, w których liczba pracujących wynosi 50 osób i więcej)

	Podmioty gospodarcze	**Produkcja sprzedana w mln zł**	**Przeciętne zatrudnienie w tys. etatów**	**Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł**	**Wartość brutto środków trwałych w mln zł**
Przetwórstwo przemysłowe	7944	**1705874,0**	**1895,5**	**8131,70**	**1029237,2**
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	272,0	55783,7	54,7	8459,2	53359,1

	Wydajność pracy w tys. zł	**Zużycie energii elektrycznej na 1 zatrudnionego w MWh**	**Energochłonność produkcji sprzedanej w kWh**	**Udział w kosztach ogółem**		
				zużycia materiałów i energii	**usług obcych**	**wynagrodzeń**
Przetwórstwo przemysłowe	**899,9**	**33,1**	**3,5**	**63,7**	**12,3**	**11,2**
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	1020,4	100,6	9,3	66,2	13,5	10,8

Źródło: Rocznik statystyczny przemysłu 2025. Wydawnictwo GUS, Warszawa 2026 r.

Wskaźniki ilościowe dotyczące środowiska biznesowego

Poniższe wskaźniki ilościowe opisują środowisko biznesowe, w celu wsparcia działań KT poprzez zapewnienie niezbędnych danych:

Zużycie papieru i tektury w Polsce w 2024 roku wzrosło o 7,7% w stosunku do roku ubiegłego. Na ten wynik wpłynął wyraźny wzrost produkcji papieru i tektury o 6,4%, zwiększenie importu papieru, tektury oraz wyrobów papierowych o 8,9%, przy jednoczesnym wzroście eksportu o 7,4%. Warto zaznaczyć, że rok 2023 był okresem ograniczenia produkcji w związku ze słabą koniunkturą na rynkach europejskich i światowych.(Rocznik statystyczny przemysłu 2025. Wydawnictwo GUS, Warszawa 2026 r.)

W Tablicy 2 przedstawiono informacje o zużyciu papieru i tektury w Polsce w 2024 roku.

Tablica 2 - Zużycie papieru i tektury w Polsce w 2024 r.

Wyszczególnienie	2023	2024
Produkcja papieru i tektury (tys. t)	4636,0	4 940,1
Import papieru i tektury, przetworów papierowych i papieru zadrukowanego (tys. t)	4367,0	4757,1
Eksport papieru i tektury, przetworów papierowych i papieru zadrukowanego (tys. t)	2567,6	2758,6
Łączne zużycie papieru i tektury (tys. t)*	6412,8	6 905,4
Liczba ludności (mln)	37,6	37,5
Zużycie papieru na rok (kg/1 osobę)	**170,6**	**184,1**

Źródło: Dane GUS, Dane SPP, Dane dot. importu i eksportu z Krajowej Administracji Skarbowej

W 2024 roku krajowa produkcja wyrobów papierniczych odnotowała ogólny wzrost, przy czym najsilniejszą dynamikę zaobserwowano na początkowych etapach łańcucha przetwórczego. Najbardziej zauważalną zmianą był wzrost produkcji masy celulozowej drzewnej (o 10,7%) oraz papieru półchemicznego na warstwę pofalowaną (o blisko 24%). Produkcja papieru i tektury ogółem wzrosła o 6,6%, osiągając poziom 4 940,1 tys. ton.

W obszarze wyrobów gotowych dominujący segment pudełek i pudeł z papieru lub tektury utrzymał trend wzrostowy, osiągając poziom 3 493,5 tys. ton (wzrost o 1,6%), co przy jednoczesnym wzroście produkcji tektury falistej o 5,5% potwierdza silną pozycję sektora opakowaniowego. Znaczące ożywienie odnotowano również w kategorii artykułów higienicznych, szczególnie w produkcji ręczników papierowych, która wzrosła o 14,5%. Spadki w produkcji dotyczyły głównie worków i toreb z papieru (spadek o 5,6%) oraz specjalistycznych papierów siarczanowych i pakowych (spadek o 6%).

Dane o produkcji niektórych rodzajów papieru i tektury w Polsce w latach 2023-2024, wg GUS, przedstawione są w Tablicy 3.

Tablica 3 - Dane o produkcji przemysłu papierniczego w Polsce w latach 2023-2024

Wyrób	2023 (tys. t)	2024 (tys. t)
Masa celulozowa drzewna sodowa lub siarczanowa	885,0	980,1
Masy włókniste drzewne mechaniczne i półchemiczne, masy włókniste z pozostałych surowców celulozowych	1860,1	1962,3
Papier i tektura	4636,0	4940,1
papier i tektura pozostałe do celów graficznych	502,0	568,9
papier siarczanowy, niepowleczony na warstwę pokryciową tektury falistej, niebielony	594,0	607,6
papier pakowy i tektura siarczanowa, niepowleczone pozostałe, papier siarczanowy workowy, krepowany lub marszczony	149,0	140,0
papier półchemiczny na warstwę pofalowaną	163,0	202,0
Tektura falista	2491,1	2628,0

Wyrób	2023 (tys. t)	2024 (tys. t)
Pudełka i pudła z papieru lub tektury	3437,2	3493,5
Worki i torby z papieru	192,8	182,0
Papier toaletowy	450,9	472,0
Chusteczki do nosa i chusteczki higieniczne lub kosmetyczne	69,1	75,0
Ręczniki z masy papierniczej, papieru, waty celulozowej lub wstęg z włókien celulozowych	290,6	332,6

Źródło: Produkcja wyrobów przemysłowych w 2023 r., Produkcja wyrobów przemysłowych 2024 r., Wydawnictwo GUS

W 2024 roku polski rynek surowców wtórnych w branży papierniczej wykazuje stabilny wolumen odzysku makulatury na poziomie 3 220,2 tys. ton. Ilość ta znacząco przewyższa krajowe zużycie makulatury (2 269,5 tys. ton), co znajduje odzwierciedlenie we wskaźniku recyklingu wynoszącym 46,6%.

Całkowite zużycie i odzysk makulatury w Polsce w roku 2024 przedstawiono w Tablicy 4.

Tablica 4 - Zużycie i odzysk makulatury w Polsce w 2024 roku

Wyszczególnienie	2024
Zużycie makulatury (tys. t)*	2269,5
Import makulatury (tys. t)	356,7
Eksport makulatury (tys. t)	1307,4
Odzysk makulatury (tys. t)	3220,2
Wskaźnik zużycia (%)	46,3%
Wskaźnik recyklingu (%)**	46,6%

* wg SPP
** wskaźniki liczone w stosunku do całkowitego zużycia papieru i tektury uwzględniając saldo wymiany handlowej wyrobami z papieru i tektury oraz papierem zadrukowanym
Źródło: Dane SPP, Dane dot. importu i eksportu z Krajowej Administracji Skarbowej

Podsumowanie wyników handlu zagranicznego w 2024 roku wskazuje na wyraźny podział ról Polski jako importera surowców oraz eksportera wyrobów wysoko przetworzonych. W segmencie surowców pierwotnych odnotowano głęboki deficyt – import mas celulozowych (1 184,9 tys. t) był ponad pięciokrotnie wyższy od eksportu. Odwrotną sytuację zaobserwowano w handlu makulaturą, gdzie Polska jest znaczącym eksporterem netto, wysyłając za granicę 1 307,4 tys. t surowca przy znacznie niższym imporcie.

W obszarze produktów gotowych Polska umacnia swoją pozycję jako silny ośrodek produkcyjny. Choć w kategorii papieru i tektury przeważa import (4 965,8 tys. t), to w przypadku wyrobów gotowych z papieru oraz produktów przemysłu poligraficznego odnotowano wysoką nadwyżkę eksportową. Wolumen sprzedaży zagranicznej gotowych wyrobów papierowych (1 418,0 tys. t) niemal trzykrotnie przewyższył import, a w branży poligraficznej eksport książek i gazet był ponad sześciokrotnie większy niż ich zakup za

granicą, co potwierdza wysoką konkurencyjność polskiego przetwórstwa i poligrafii na rynkach międzynarodowych.

Wyniki handlu zagranicznego w ujęciu ilościowym w roku 2024 przedstawiono w Tablicy 5.

Tablica 5 - Wyniki handlu zagranicznego w latach 2024 roku

Wyrób wg (CN)	Eksport (tys. t)	Import (tys. t)
Masy celulozowe pierwotne	222,5	1184,9
Makulatura	1307,4	356,7
Papier i tektura	2587,3	4965,8
Wyroby z papieru	1418,0	482,5
Książki, gazety i pozostałe wyroby przemysłu poligraficznego	386,6	62,9

Źródło: Dane SPP, Dane dot. importu i eksportu z Krajowej Administracji Skarbowej

3. ASPEKTY DOTYCZĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA W PRACACH OT

Papier w sensie inżynierii materiałowej to wstęga włókien celulozowych, z dodatkiem pewnej ilości chemikaliów, które wpływają na jego właściwości i jakość. Papier jest więc produktem naturalnym, wytwarzanym z surowców odnawialnych i już z samego tego faktu wynika, że jest przyjazny środowisku. Jednakże, przemysł celulozowo-papierniczy, przetwarzający roślinne surowce włókniste na papier, może być źródłem poważnych zagrożeń dla środowiska z uwagi na:

- procesy technologiczne produkcji mas włóknistych i papieru, powodujące emisje zanieczyszczeń do wody, ziemi i powietrza oraz wytwarzanie odpadów stałych i zużycie znacznych ilości wody i energii;

- skalę produkcji – bardzo duże rozmiary wytwórni mogą powodować znaczne lokalne obciążenie środowiska.

Najlepsze dostępne techniki produkcyjne, stosowane w większości zakładów celulozowo-papierniczych, również w Polsce, charakteryzujące się obniżonym poziomem emisji zanieczyszczeń i zużycia zasobów, zapewniają minimalizację oddziaływania tego przemysłu na środowisko naturalne.

4. OCZEKIWANE KORZYŚCI Z REALIZACJI PRAC OT

Działalność KT 25 pozwala na wdrożenie do krajowych dokumentów jednakowych kryteriów zgodnych z dokumentami międzynarodowymi (ISO), europejskimi (CEN), a także umożliwia na bieżąco ich aktualizację.

Podstawowe korzyści wynikające z działalności KT nr 25:

- ocena jakości produktów,
- ujednolicenie stosowanej terminologii,
- ujednolicenie metodyki badań produktów papierniczych,

- możliwość wglądu i opiniowania roboczych dokumentów normalizacyjnych europejskich i międzynarodowych.

5. CZŁONKOSTWO W OT

Zgodnie z aktualnym Zarządzeniem Prezesa PKN w sprawie Organów Technicznych powoływanych przez Prezesa PKN, podstawy ich powoływania oraz zasad powoływania członków i osób funkcyjnych w tych organach, każdy podmiot krajowy zainteresowany daną tematyką ma prawo zgłosić chęć uczestnictwa w OT i po spełnieniu wymogów proceduralnych (procedura Z2-P3 w powiązaniu z Z2-P1) stać się członkiem OT. Każdy członek OT realizuje zadania poprzez swoich reprezentantów.

Członkostwo w OT:

- otwiera możliwość wpływania na treść tworzonych norm na poziomach międzynarodowym, europejskim i krajowym;
- zapewnia dostęp do treści projektów Norm Międzynarodowych, Europejskich, krajowych w zakresie tematycznym OT;
- daje możliwość kształtowania programu prac normalizacyjnych, co pozwala właściwie planować inwestycje i w konsekwencji zyskać przewagę nad konkurencją;
- ułatwia kontakty biznesowe.

Aktualny skład OT i kontakt do Przewodniczącego OT, Sekretarza OT, właściwego Sektora WPN jest podany na stronie www.pkn.pl, w *Wykazie OT*.

6. CELE OT I STRATEGIA ICH REALIZACJI

Cele Komitetu Technicznego nr 25 to:

- wdrożenie Norm Europejskich i Międzynarodowych do Polskich Norm będących w zakresie tematycznym Komitetu;
- realizacja programu prac normalizacyjnych zgodnie z harmonogramem;
- tłumaczenie Norm Europejskich zharmonizowanych z odpowiednią dyrektywą;
- opiniowanie projektów EN oraz innych dokumentów normalizacyjnych z zakresu tematyki CEN/TC 172; CEN/TC 99; CEN/WS 096 oraz ISO z zakresu tematyki ISO/TC6 i ISO/TC 6/SC2; ISO/TC6/SC7.

Strategia ustalona do osiągnięcia celów Komitetu Technicznego nr 25 to:

- czynne uczestniczenie członków KT w opiniowaniu projektów Norm Europejskich, Norm Międzynarodowych oraz Polskich Norm tłumaczonych z zakresu tematyki KT;
- udział w głosowaniu uchwał KT;
- udział w Grupach Roboczych powoływanych przez Przewodniczącą KT do opracowań normalizacyjnych;

- poszukiwanie sponsorów i zdobywanie środków finansowych na tłumaczenia norm oraz opracowania norm własnych z zakresu tematyki KT;
- pozyskiwanie nowych członków KT oraz zaangażowanie specjalistów do prac w grupach roboczych KT.

7. WPROWADZANIE NOWYCH TN DO PROGRAMU PRAC

Każdy zainteresowany ma możliwość zgłaszania tematów normalizacyjnych (TN) z zakresu działania OT wypełniając Karty nowego tematu (KNT) lub Karty propozycji tematu normalizacyjnego (KPT).

Każdy zgłoszony TN, po akceptacji OT, jest wprowadzany do programu prac OT. OT decyduje o kontynuacji lub zaniechaniu tematu normalizacyjnego.

W programie prac prezentowane są wszystkie TN będące aktualnie w opracowaniu.

Program prac OT znajduje się na stronie www.pkn.pl , w *Wykazie OT,* po wybraniu numeru właściwego OT.

8. CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA REALIZACJĘ PROGRAMU PRAC OT

Głównym czynnikiem mającym wpływ na realizację programu prac KT jest brak środków finansowych pozwalających na wprowadzanie nowych tematów normalizacyjnych oraz tłumaczenie norm uznanych przez Polskę jako PN. Problemem jest pozyskiwanie sponsorów na opracowanie norm własnych, wycofanych po przeglądach PN lub nowelizację norm zawierających nieaktualne postanowienia, a przydatnych w przemyśle.

Szeroki zakres tematyczny KT oraz coraz to nowe normalizowane w Europie zagadnienia, nie zawsze znane w Polsce, powoduje, że zdarzają się trudności ze znalezieniem specjalistów do fachowego opiniowania dokumentów normalizacyjnych.

9. PROPOZYCJE ZAGADNIEŃ, TEMATÓW NORMALIZACYJNYCH, DLA KTÓRYCH OT PRZEWIDUJE POZYSKANIE ZAMAWIAJĄCYCH W RAMACH PRAC NA ZAMÓWIENIE

Pozyskanie środków na publikację polskich wersji językowych następujących norm:

- PN-EN ISO 646:2019-03 Papier i tektura przeznaczone do kontaktu z żywnością - Oznaczanie trwałości wybarwienia barwionego papieru i barwionej tektury
- PN-EN ISO 12625-4:2023-02 Bibułka tissue i wyroby z bibułki tissue - Część 4:Oznaczanie wytrzymałości na rozciąganie, rozciągliwości przy maksymalnej sile rozciągania i pochłaniania energii rozciągania
- PN-EN ISO 12625-6:2017-03 Bibułka tissue i wyroby z bibułki tissue - Część 6: Oznaczanie gramatury
- PN-EN ISO 2758:2014-10 Papier - Oznaczanie wytrzymałości na przepuklenie
- PN-EN ISO 2759:2014-09 Tektura - Oznaczanie wytrzymałości na przepuklenie